

Доцільним, на нашу думку, є використання залежно від розміру неприбуткової організації та кількості господарських операцій або тільки рахунків 71 «Інший операційний дохід» і 94 «Інші витрати операційної діяльності» (або 8 клас «Витрати за елементами») для обліку доходів і витрат основної діяльності, або окремі рахунки для обліку доходів і витрат від фінансової та інвестиційної діяльності (відповідно 95 «Фінансові витрати», 97 «Інші витрати» і 72 «Дохід від участі в капіталі», 73 «Інші фінансові доходи», 74 «Інші доходи»).

З метою застосування всіма неприбутковими організаціями єдиних методологічних засад ведення бухгалтерського обліку та удосконалення методичного та організаційного забезпечення застосування національних і міжнародних стандартів вважаємо за необхідне розробку Методичних рекомендацій щодо облікової політики неприбуткових організацій, які мають впорядкувати порядок обрання, зміни облікової політики та загальні вимоги до розкриття її елементів. Крім того, застосування цих рекомендацій допоможе сформувати грамотну облікову політику організації, яка допоможе не тільки скласти фінансову звітність, але й у вирішенні господарських спорів.

Таким чином, в результаті проведеного дослідження нами визначено необхідність і напрямки удосконалення бухгалтерського обліку неприбуткових організацій, які створять необхідні передумови для подальшого їх розвитку та прийняття ефективних управлінських рішень на основі інформації, створеної в системі бухгалтерського обліку.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 (зі змінами і доповненнями).
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (зі змінами і доповненнями).
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами і доповненнями).
4. Гусарова Л. В. Учет материалов и основных средств некоммерческих организаций / Л. В. Гусарова // Бухгалтерский учет в бюджетных и некоммерческих организациях. – 2013. – № 21 (285). – С. 36-41.
5. Височан О. О. Особливості обліку запасів у небюджетних неприбуткових організаціях / О. О. Височан // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2012. – №. 3. – С. 101-104.

ОНТОЛОГІЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Дем'янчук М.А.

к.е.н., доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Ткачук Р.Є.

студентка 3 ск курсу, напрям підготовки « Фінанси і кредит»

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

м. Одеса, Україна

Розвиток економіки знань, інтеграція України у світовий економічний простір, процеси глобалізації та викликане цим посилення конкуренції

загострюють проблему збереження фінансової стійкості підприємств як основи їхньої фінансової безпеки. Зовнішнє середовище функціонування суб'єктів господарювання стає ще більш динамічним та невизначеним, спричиняючи значну кількість ризиків, небезпек та загроз (неплатоспроможність партнерів, недобросовісна конкуренція, недружні злиття і поглинання, комерційний шпіднаж, рейдерство тощо). Все це зумовлює потребу в ефективному управлінні їх фінансовою безпекою, вдосконаленню методів та механізмів.

Метою даної роботи є дослідження теоретичних основ фінансової безпеки підприємства (ФБП) в сучасних умовах.

Поняття «фінансова безпека» як самостійний об'єкт управління є відносно новим, введеним в науковий обіг в останньому десятилітті. Багато понять, що розглядаються в економічній літературі, є спірними.

К. Гарячева [1] визначає фінансовою безпекою підприємства такий його фінансовий стан, який характеризується, по-перше, збалансованістю і якістю сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, котрі використовуються підприємством, по-друге, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз, по-третє, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію власних фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів, по-четверте, забезпечувати ефективний і сталий розвиток цієї фінансової системи.

На думку професора І.А. Бланка [2]: «ФБП являє собою кількісно і якісно детермінований рівень його фінансового стану, який забезпечує стабільний захист його пріоритетних збалансованих фінансових інтересів від ідентифікованих реальних та потенційних загроз зовнішнього і внутрішнього характеру, параметри якого визначаються на основі його фінансової філософії і створюють необхідні передумови фінансової підтримки його стійкого росту в нинішньому і перспективному періоді».

ФБП згідно Закону України «Про основи національної безпеки України» [3] слід розглядати як захищеність життєво важливих інтересів підприємства, за якої забезпечуються його сталий розвиток, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз економічним інтересам.

З точки зору Кузенко Т.Б., Прохорової В.В. та Сабліної Н.В. [4] «фінансова безпека може бути визначена як стан найбільш ефективного використання інформаційних, фінансових показників, ліквідності та платоспроможності, рентабельності капіталу, що знаходиться в межах своїх граничних значень».

В Україні проблемою управління ФБП займаються недостатньо та не комплексно, тому що основна увага приділяється фінансовій безпеці на рівні держави та антикризовому управлінню на рівні підприємства. Останнє стає необхідним, коли підприємство вже опинилося у стані фінансової небезпеки. Головне ж полягає в тому, щоб не допустити цього.

Комплексна структура механізму управління ФБП - це сукупність фінансових інтересів підприємства; функцій, принципів і методів управління; організаційної структури і управлінського персоналу; техніки і технології управління; фінансових інструментів, критеріїв оцінки і показників (індикаторів) рівня фінансової безпеки [5].

Принципами управління ФБП є [1-5]: первинність господарського законодавства; застосування програмно-цільового управління; обов'язкове визначення сукупності власних фінансових інтересів підприємства у складі його місії; інтегрованість підсистеми управління фінансовою безпекою

підприємства із загальною системою фінансового менеджменту; забезпечення збалансованості фінансових інтересів підприємства, окремих його підрозділів і персоналу; взаємна матеріальна відповідальність персоналу і керівництва за стан фінансової безпеки підприємства; необхідність постійного моніторингу реальних і потенційних загроз; відповідність заходів щодо забезпечення фінансової безпеки економічній стратегії розвитку підприємства, його місії; координація реалізації заходів щодо забезпечення фінансової безпеки на підприємстві; необхідність і своєчасність удосконалення в разі потреби системи фінансової безпеки підприємства; наявність зворотного зв'язку; необхідність організаційного і методичного оформлення підсистеми фінансової безпеки; мінімізація витрат на забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Механізм управління ФБП також має наступні елементи (складові) [5]: сукупність фінансових інтересів підприємства, функції, принципи і методи управління, організаційну структуру, управлінський персонал, техніку і технології управління, фінансові інструменти, критерії оцінки рівня фінансової безпеки. У такому розумінні механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства уявляє собою єдність процесу управління і системи управління.

До складу основних функцій забезпечення ФБП можна віднести [5]: планування, включаючи програмування і прогнозування, організацію і регулювання, стимулювання і контроль у складі обліку, аналізу і аудиту.

Для забезпечення фінансової безпеки на підприємстві повинні функціонувати спеціальні органи. Організаційна діяльність на підприємстві передбачає створення структури, що здійснює аналіз стану ФБП як складової економічної безпеки та розробку мір по забезпеченню економічної безпеки на підприємстві в цілому, що залежить від особливостей бізнесу може бути як власним підрозділом так і притягненим на договірній основі.

Ключовий чинник успішного розвитку підприємства - грамотний і професійний менеджмент, а головний чинник ризику - некомпетентність і недобросовісна співробітників. У таких умовах проблема фінансової стійкості і безпеки підприємств стає надзвичайно актуальною і стратегічною.

Для зниження внутрішніх небезпек і погроз ФБП необхідна, перш за все, структура контролю за забезпеченням ФБП.

Орган, який повинен в оперативному режимі проводити моніторинг фінансової безпеки, оперативно реагувати на зміну ситуації, регулярно готувати документи директорів і раді директорів для ухвалення рішень по тих або інших проблемах і контролювати їх виконання, - це служба фінансової безпеки підприємства.

Таким чином, для організації ефективної системи ФБП необхідна розробка відповідної документації підприємства, де мають бути визначені внутрішні і зовнішні погрози, а також критерії, на підставі яких фінансова безпека підприємства може бути визнана порушеною.

Література:

1. Горячева К.С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки/ К. С. Горячева// Економіст. – 2003. – № 8. – С. 65-67.
2. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 784 с.
3. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс] : Закон України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

4. Кузенко Т.Б. Управление финансовой безопасностью на предприятии / Т.Б. Кузенко, В.В. Прохорова, Н.В. Саблина // Бизнес Информ. - 2008. - № 12 (1). - С. 27-29.

Барановський О.І. Фінансова безпека: монографія. Інститут економічного прогнозування / О.І. Барановський. - К.: Фенікс, 2015. - 338 с.

БАНКІВСЬКІ РЕСУРСИ ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКУ

Осипов В.І.

д. е. н., професор кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Десятник Д.В.,

студент 3 курсу, напряму підготовки «Фінанси та кредит»

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

м. Одеса, Україна

Основою для реалізації банком своєї посередницької функції є формування ресурсної бази, адже від цього залежать масштаби діяльності та обсяги отримуваних фінансових результатів. У сучасних умовах проходить розуміння того, що банківські ресурси – це основа діяльності будь-якого банку, оскільки процес утворення ресурсів і надання позик перебувають у їх тісному взаємозв'язку. Тому розуміння економічного змісту банківських ресурсів, знання проблем, які пов'язані із їх формуванням і використанням надзвичайно важливе.

Для здійснення комерційної і господарської діяльності банки повинні мати у своєму розпорядженні певну суму грошових коштів, тобто ресурсів.

Банківські ресурси – це сукупність грошових коштів, що знаходяться у його розпорядженні й використовуються ним для здійснення активних та інших операцій [4]. Без достатньої ресурсної бази банки не можуть у належних обсягах здійснювати кредитування поточних потреб юридичних та фізичних осіб, реалізовувати потужні інвестиційні проекти. Таким чином, банківські ресурси можна вважати банківським капіталом.

Зарубіжні дослідники не розглядають банківські ресурси як самостійний об'єкт дослідження при аналізі банківської діяльності. Термін «ресурси банку» фактично замінюється розкриттям сутності пасивних операцій, а саме «пасиви банку, відображають джерела коштів, які банк використовує у своїх операціях.

Банківські ресурси класифікують за такими ознаками (рис. 1). Найбільш поширеною є класифікація банківських ресурсів за економічним змістом та їх поділ на власні, залучені та запозичені ресурси банку.

Головним джерелом банківських ресурсів є залучені кошти, частка яких в середньому по банківським системам складає 80% від загальної величини ресурсів, а решта (20%) припадає на власний капітал. В деяких країнах регуляторним органом визначається максимальне співвідношення між власними та залученими ресурсами.

Це зумовлено специфікою діяльності банку як установи, що здійснює мобілізацію тимчасово вільних грошових ресурсів на фінансовому ринку та надає їх у позику. Банк користується переважно чужими грошима, а власні кошти призначені, передусім, для страхування інтересів вкладників і